

ОБЩИНА НИКОЛА КОЗЛЕВО, ОБЛАСТ ШУМЕН

пл. "23 – ти Септември" № 5, тел: 05328 20-02, факс: 05325 22-60
е – mail: obankozlevo@mail.bg, obankozlevo@abv.bg, www.nikolakozlevo.bg

ЗА П О В Е Д

№ РД-293 от 01.09.2021 г.

На основание чл. 44, ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 12, ал.3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М:

Стратегия за управление на риска в Община Никола Козлево за периода 2021 -2023 г.
Настоящата заповед и утвърдената с нея Стратегия за управление на риска да се доведат до знанието на всички служители в Община Никола Козлево за сведение и изпълнение.

Приложение: Стратегия за управление на риска в Община Никола Козлево за периода 2021-2023 г.

ЕШРЕФ РЕДЖЕВ
Кмет на Община Никола Козлево

Съгласувал:
Иван Иванов – зам.кмет

Изготвил:
Янка Минчева- Директор на дирекция „ФСД и АО“

ОБЩИНА НИКОЛА КОЗЛЕВО, ОБЛАСТ ШУМЕН

пл. "23 – ти Септември" № 5, тел: 05328 20-02, факс: 05325 22-60
e – mail: obankozlevo@mail.bg, obankozlevo@abv.bg, www.nikolakozlevo.bg

УТВЪРДИЛ:
/Ешреф Реджеб –
Кмет на Община Никола Козлево/

**СТРАТЕГИЯ
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА
В ОБЩИНА НИКОЛА КОЗЛЕВО
ЗА ПЕРИОДА 2021- 2023 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата **Стратегията за управление на риска в Община Никола Козлево** (*Стратегията*) е изготвена в изпълнение на изискванията на:

- Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (*ЗФУКПС*);
- Методическите насоки за елементите на системите за управление и контрол в публичния сектор;
- Указанията за управление на риска в организациите от публичния сектор, утвърдени със Заповед: ЗМФ №184/06.03.2020 год. на Министъра на финансите;
- Актуалната Интегрирана рамка за вътрешен контрол, разработена от COSO (*COSO 2013*).

Стратегията за управление на риска е част от Системите за финансово управление и контрол на Община Никола Козлево и покрива напълно нормативните изисквания по вторият елемент на финансовото управление и контрол, съгласно чл.10, ал.1, т.2 от ЗФУКПС.

Община Никола Козлево (*Общината*) е организация от публичния сектор, по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 1 от ЗФУКПС, първостепенен разпоредител с бюджет. Законът за финансово управление и контрол в публичния сектор поставя изисквания към ръководителите на организациите от публичния сектор да идентифицират, оценяват и управляват рисковете, застрашаващи постигане целите на техните организации. Те отговарят за разработването на Стратегия за управлението на риска, която се актуализира на **всеки три години** или при настъпване на съществени промени в рисковата среда.

Параграф 1, т.5 от Допълнителните разпоредби на ЗФУКПС, определя риска като **събитие, което ще повлияе върху постигане целите на организацията. Рискът се измерва с неговия ефект и с вероятността на настъпването му.** При осъществяване на дейността и изпълнение на функциите си, организациите от публичния сектор се сблъскват с рискове (потенциални събития), които могат да затруднят тяхната дейност. Възникването на подобни събития, в случаите, когато те не са били предвидени и оценени, принуждава ръководителите на организациите да предприемат мерки, а понякога и да разходват значителни по размер публични средства, за премахване на последните от тях.

Процесът по управление на риска е описан по следния начин в чл.12, ал. 2 от ЗФУКПС: **управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на организацията, и е предназначено да даде разумна увереност, че целите ще бъдат постигнати.**

II. ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Предназначението на процеса по управление на риска е да даде разумна увереност, че целите на Община Никола Козлево ще бъдат постигнати. **Стратегическите цели на Общината** са заложили и разписани в основен документ, наречен **План за интегрирано развитие на Община Никола Козлево за периода 2021 – 2027 година (ПИРО)**, както следва:

- Стратегическа цел I: Развитие на конкурентноспособна местна икономика;
- Стратегическа цел II: Изграждане на ефективна техническа инфраструктура за постигане на устойчиво развитие;
- Стратегическа цел III: Осигуряване на необходимата среда за развитие на човешките ресурси в Общината;
- Стратегическа цел IV: Повишаване ролята на местната власт за ускоряване развитието на Общината.

На посочените стратегически цели съответстват следните основни приоритети на ПИРО, насочени към потенциала за развитие на Община Никола Козлево:

- Приоритет 1. Растеж на икономиката на Общината и постигане на конкурентоспособност, намаляване на безработицата и подобряване стандарта на живот на хората;

- Приоритет 2. Развитие на инфраструктурата като фактор за стабилизиране на икономическите и социалните процеси в населените места на Общината;

- Приоритет 3. Развитие на социалната сфера, на човешките ресурси и подобряване на жизнената среда;

- Приоритет 4. Изграждане на ефективна и прозрачна администрация и финансов мениджмънт в Община Никола Козлево

Целта на Стратегията за управление на риска е да опише етапите, през които преминава процесът по управление на риска, използвания подход, отговорните лица (структури) и основните изисквания към процеса.

Целите на настоящата Стратегията за управление на риска в Община Никола Козлево са:

- Изграждане на съзнание и разбиране за процеса по управление на риска на всички нива в Общината;

- Изграждане на организационна култура по отношение на управлението на риска и на отговорност, свързана с управлението на риска на всички нива в Общината - идентифициране и оценяване на рисковете, застрашаващи постигането на целите;

- Обхващане на рисковете и на тяхното добро управление в рамките на „риск апетита“ на Община Никола Козлево;

- Внедряване на управлението на риска като част от процеса по взимане на решения. Това включва свързване на идентифицираните рискове и контролни дейности със стратегическите и оперативни цели на Община Никола Козлево, като част от процеса по годишно планиране.

III. СЪЩНОСТ НА ПРОЦЕСА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ОБЩИНА НИКОЛА КОЗЛЕВО

1. Дефиниции

1.1. Управление на риска:

Управлението на риска е процес, предназначен да даде разумна увереност, че стратегическите и оперативни цели, определени в **План за интегрирано развитие на Община Никола Козлево за периода 2021 – 2027 година**, ще бъдат постигнати. Дефиниция за управлението на риска се съдържа в чл.12, ал. 2 от ЗФУКПС, като се доразвива в Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол: „Управление на риска е процесът по идентифициране, оценяване и мониторинг на рисковете, които могат да повлияят върху постигане на целите на организацията и въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете до едно приемливо равнище“.

Управлението на риска в Община Никола Козлево е динамичен процес, който следва да осигурява добро познаване и разбиране на потенциалните заплахи, действия или събития, които могат положително или отрицателно да повлияят на способността на Общината да постига своите цели, чрез навременното им идентифициране и предприемане на подходящите действия за наблюдение, управление и докладване.

1.2. Риск:

Дефиницията за Риск се съдържа в §1, т.5 от Допълнителните разпоредби на ЗФУКПС: „Риск е възможността да настъпи събитие, което ще повлияе върху постигане на целите на организацията. Рискът се измерва с неговия ефект и с вероятността от настъпването му.“

1.3. Разумна увереност:

Задоволително ниво на увереност, което изисква разходите за вътрешен контрол да не надхвърлят очакваните ползи от него. Концепцията за разумна увереност е признание, че не е възможно да се твърди абсолютно и със сигурност, че дадено неблагоприятно събитие няма да се случи въпреки взетите мерки и предприетите действия. Никой не може да постигне абсолютна (100%) увереност поради многобройни фактори, произтичащи от ограничените финансови и други ресурси, ограниченията на източниците на информация, човешките грешки и т.н.:

1.4. Идентифициране на риска:

Идентифициране на вътрешни и външни събития, които могат да застрашат постигането на целите на организацията.

1.5. Оценка на риска:

Процес, състоящ се от определяне на степен на вероятност от събдването на идентифицирания риск и определяне на степен на влияние (ефект) върху целите на организацията при неговото настъпване.

1.6. Анализ на риска:

Процес, състоящ се от три взаимосвързани компонента: оценка, управление и обмяна на информация за рисковете между различните звена в Община Никола Козлево.

1.7. Вероятност:

Представява възможността дадено събитие да се случи или с други думи колко е вероятно дадено събитие да се прояви;

1.8. Ефект (влияние):

Представява описание и оценка на това какви биха могли да бъдат последиците/въздействието от настъпило събитие. Ефектът може да бъде както отрицателен, така и положителен;

1.9. Присъщ риск:

Рискът, свързан с естеството на дейността на организацията при липса на каквито и да е действия (контроли) за смекчаване на вероятността или на ефекта от неговото проявление;

1.10. Остатъчен риск:

Нивото на влияние и вероятност от риск, което остава след реакцията (контрола) на ръководството към риска. След предприемане на конкретни действия (реакция на риска) продължава да съществува риск, който се нарича остатъчен риск, и по същество изразява факта, че рискът не може да бъде премахнат изцяло. Отговорност на ръководителя е да реши дали равнището на остатъчния риск е приемливо за организацията или е необходимо да бъдат предприети допълнителни действия за неговото намаляване.

1.11. Реакция на риска:

Мерки/действия за приемане, ограничаване, прехвърляне или прекратяване на риска;

1.12. Риск апетит (праг на търпимост):

Нивото на риск, което организацията е склонна да приеме при изпълнение на своята мисия, без да бъде застрашено постигането на целите.

1.13. Мониторинг на риска:

Процес по наблюдение, управление и контрол на предложени последващи и предприети действия за смекчаване на рисковете.

1.14. Риск регистър:

База данни, включваща всички рискове, която се попълва и поддържа съгласно настоящата стратегия.

2. Роли и отговорности на участниците в процеса на управление на риска

Отговорностите по управление на риска в публичните организации са разпределени в три линии на защита:

- Първа линия на защита: отговорността на оперативните ръководители в организацията, в качеството им на собственици на риска е да осигуряват и следят прилагането на вътрешните контроли в организацията. По този начин оперативните (редови) ръководители в организациите от публичния сектор са отговорни за управлението на рисковете.

- Втора линия на защита: помага на управлението чрез разработване на конкретни части от рамката за управление на риска, чрез наблюдение и улесняване на прилагането ѝ от оперативното управление функционирането на ефективни практики за управление на риска и чрез подпомагане на собствениците на риска да докладват адекватна информация, свързана с риска. Субектите от втората линия не притежават риска, но се фокусират върху подпомагане на собствениците на риска.

- Трета линия на защита: независимият вътрешен одит на организациите от публичния сектор, който изпълнява своите отговорности по отношение на Управлението на риска.

Разпределението на ролите в управлението на риска е представено в Приложение № 1 „Матрица за определяне правата и отговорностите в процеса по управление на риска в Община Никола Козлево“.

Като се вземат предвид спецификите, организационната и управленческа структура на Община Никола Козлево, се дефинират следните роли и отговорности на участниците:

2.1. Кмет на Община Никола Козлево

- Кметът отговаря за създаването и поддържането на култура на управление на риска в организацията. Той трябва да демонстрира с поведението си разбиране за важността и подкрепа за дейностите по управление на риска.

- Кметът отговаря за определяне на мисията, визията и стратегическите цели на Общината. Той трябва да създаде условия за формиране на ясни, конкретни и измерими цели, осигурени с конкретни по размер и източник ресурси, в съответствие със съществуващите нормативни изисквания и добри практики.

- Кметът на Община Никола Козлево трябва да определи лице, отговорно за управление на риска в Общината, като и да разпредели ясно ангажиментите по управление на риска сред средното ниво на ръководството на организацията и служителите.

- Кметът на Община Никола Козлево е отговорен за процеса на одобрение на риск апетита на Общината, трябва да одобри и осигури прилагането на реакциите на риска, определени в резултат от управлението на риска, за да се намали влиянието и вероятността от настъпването на тези рискове (реакция на риска) до приемливо ниво (остатъчният риск).

- Кметът на Община Никола Козлево е отговорен за процеса на предприемане на коригиращи действия на база на информацията от мониторинга на риска.

2.2. Ръководители на структурни звена в Общината (Директори на дирекции/Ръководителите на звена)

Ръководителите на структурни звена са собственици на риска и са пряко отговорни за управлението на рисковете в рамките на своите структурни звена. Те формират първата линия на защита. Те отговарят за определянето на цели на структурите, които ръководят, като разработват и прилагат стратегически и оперативни планове. Ръководителите носят отговорност за идентифицирането, оценката и управлението на рисковете, застрашаващи постигането на целите на структурите.

Отговорностите им по отношение на управлението на риска включват следното:

- Ефективното управление на персонала и поддържане нивото на компетентността му;

- Идентифициране на значимите рискове на ниво дирекция/отдел/звено;

- Оценка на влиянието на тези рискове върху постигането на стратегическите и оперативните цели на структурите;
- Оценка на вероятността рисковете да се сбъднат;
- Въвеждат адекватни контролни дейности (контроли) за управление на рисковете и осигуряват ефективното им прилагане;
- Обобщават информацията за съществените рискове на отделите на база на които се изготвя цялостен рисков профил на съответното структурно звено;
- Докладват резултатите от управлението на риска в съответната структура на Лице отговорно за управление на риска;
- Предоставят информация и предложения за необходими действия по управление на риска и въвеждане на контролни дейности в случаите, в които съответните решения относно реакция спрямо риска са извън правомощията им;

2.3. Служители на организацията

Служителите на Общината са тези, които прилагат ежедневно контролните дейности, разработени за управление на рисковете. В тази връзка те са в позиция да установят първи евентуални слабости, нередности или проявления на рискове. Отговорностите на служителите са:

- Да подпомагат оперативните ръководители в процеса на управление на риска, като осигуряват нужната за целта информация и участват активно в дейностите по оценка на идентифицираните рискове и въведените контролни процедури;
- Да докладват на оперативното ръководство за възникващи проблеми, които могат да застрашат постигането на целите;
- Да докладват на оперативното ръководство за потенциални възможности за подобрене на Системата за вътрешен контрол (СВК в Указанията за управление на риска в организацияте от публичния сектор, утвърдени със Заповед № ЗМФ 184/06.03.2020 год. на Министъра на финансите са синоним на СФУК).

2.4. Лице отговорно за управление на риска

Ръководството на Общината има ангажимент да осигури и следи прилагането на вътрешни контроли в организацията. Имайки предвид организационна структура на Община Никола Козлево и спецификите на нейните дейности, за гарантиране на горното, в Общината се определя служител, който координира всички процеси по управление на риска. Този служител трябва да познава добре структурата и дейността на организацията, нейните стратегически цели и годишни цели, както и да има познания за същността на процеса по управление на риска. По този начин се дава увереност на ръководството, че дейностите по управление на риска и функционирането на вътрешните контроли в Общината са разписани правилно и ще работят според очакванията.

Това определено лице има следните отговорности:

- Създаване на организация за разработване и разписване на Стратегия за управление на риска, съответно нейната актуализация;
- Координиране, организиране и информационно обезпечаване на дейностите по идентифициране и оценка на риска и определяне на реакции на риска;
- Осигурява отразяването на рисковете и тяхната оценка, на резултатите от извършените действия по управление на риска, сроковете, в които действията ще бъдат предприети и отговорните лица, в специален документ – риск-регистър;
- Подпомагане ръководството на Общината при определяне на риск-апетита и даване на указания относно приемливите нива на риска;
- Изпълнява методологически функции по управлението на риска, а именно: подпомагане и консултиране на останалите участници в процеса по управление на риска при прилагане на методите и техниките на идентифициране и оценка на риска и при определяне на реакциите на риска;
- Консултиране, организиране и провеждане на обучения по теми, свързани с управлението на риска;